

МВС УКРАЇНИ

**Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Кафедра адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності**

Навчальна дисципліна

**ПРОФІЛАКТИКА ТА ПРОТИДІЯ
НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ ТА
ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ**

м. Дніпро - 2017

ПЛАН ПРЕЗЕНТАЦІЇ:

Блок 1. Нелегальна міграція в структурі міграційних процесів.

Блок 2. Суб'єкти протидії нелегальній міграції: поняття та види.

Блок 3. Діяльність щодо виявлення, обліку та утримання нелегальних мігрантів.

Блок 4. Особливості застосування заходів адміністративного примусу у сфері протидії нелегальній міграції.

Блок 5. Підстави та процесуальний порядок примусового видворення нелегальних мігрантів з території України.

Блок 1. Нелегальна міграція в структурі міграційних процесів

Міграція – переміщення фізичних осіб між або в середині адміністративно-територіальних утворень, пов'язане зі зміною місця проживання (перебування).

На сьогодні **понад 215 мільйонів людей** (або більше 3% населення планети) живуть за межами країн, в яких вони народилися

ІММІГРАНТИ в УКРАЇНІ	ЕМІГРАНТИ з УКРАЇНИ
2 місце в світі	5 місце в світі

З приблизно 6 мільйонів емігрантів з України лише близько 2.2 млн становлять трудові мігранти

Міграційні коридори

1 місце

2 місце

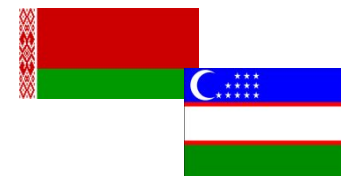
3 місце

6, 7 місце

29, 30
місце

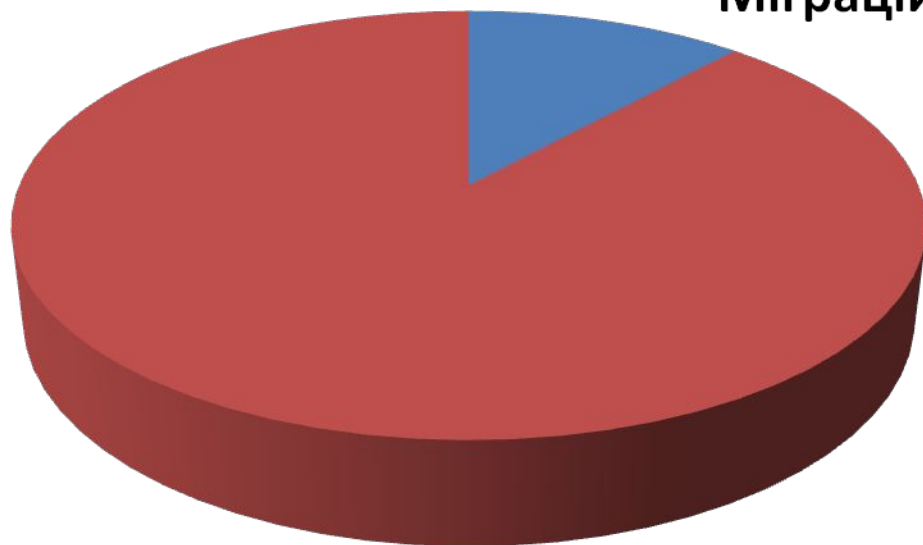

Звіт Всесвітнього Банку 2011 рік

Нелегальна міграція – переміщення громадян через державний кордон, що відбувається з порушенням встановлених правил, або перебування на території України іноземців або ОБГ без відповідного дозволу.

Міграційні переміщення в світі

- Нелегальна міграція
- Легальна міграція

Доповідь МОМ 2009 рік

Нелегальний мігрант - іноземець або особа без громадянства, які перетнули державний кордон поза пунктами пропуску або в пунктах пропуску, але з уникненням прикордонного контролю і **невідкладно не звернулися із заявою про надання статусу біженця чи отримання притулку в Україні**, а також іноземець або особа без громадянства, які законно прибули в Україну, але після закінчення визначеного їм терміну перебування втратили **підстави** для подальшого перебування та **ухиляються** від виїзду з України.

Ст. 1 ЗУ “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”

Ознаки нелегальної міграції:

- ✓ перебування іноземця та особи без громадянства на території України в порушення законодавства;
- ✓ метою перебування є:
  - незаконне проживання
  - працевлаштування
  - здійснення незареєстрованої підприємницької діяльності на території України
  - незаконне переміщення її територією з метою незаконного в'їзду до іншої країни;
- ✓ може мати організований характер.

Протидія нелегальній міграції - система правових та організаційних заходів, здійснюваних уповноваженими органами державної влади з метою впливу на суспільні відносини у сфері міграції, попередження, виявлення, припинення порушень міграційного законодавства, притягнення винних осіб до відповідальності, виявлення і усунення причин та умов, що сприяють нелегальній міграції.

Метою протидії нелегальній міграції є забезпечення встановленого порядку перетину іноземцями державного кордону України, транзитного проїзду її територією та перебування на її території.

Державна міграційна політики України

Концепція Державної міграційної політики вперше була затверджена Указом Президента України № 622 від 30.05.2011 року

Замість фрагментарного регулювання, передбачене комплексне управління міграційними процесами в державі, що служитиме “дорожньою картою” на шляху до євроінтеграції.

Державна міграційна політика – комплекс спеціальних заходів, що здійснюються державою згідно з інтересами України та пріоритетами державного регулювання міграційних процесів.

84 пункту передбачено відповідно до Плану заходів з реалізації Концепції державної міграційної політики передбачено Розпорядженням КМУ від 12.10.2011 р. № 1058-р .

Концепція державної міграційної політики у сфері боротьби з нелегальною міграцією передбачає:

посилення відповідальності за правопорушення, пов'язані з нелегальною міграцією, та внесення в установленому порядку відповідних законодавчих пропозицій;

активізацію переговорного процесу з питань укладення міжнародних договорів з державами міграційного ризику про реадмісію осіб;

розроблення і виконання плану заходів щодо протидії різним формам торгівлі людьми та надання допомоги особам, зокрема жінкам і дітям, які стали її жертвами;

продовження роботи зі створення і забезпечення відповідно до міжнародних стандартів діяльності мережі пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні;

сприяння наданню достатніх та на належному рівні медичних послуг мігрантам, які утримуються у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні;

підвищення ефективності прикордонного та внутрішнього міграційного контролю;

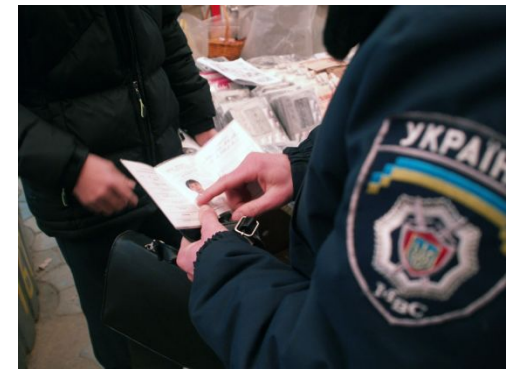
залучення коштів міжнародних організацій для вирішення питань, пов'язаних із незаконною міграцією.

Зазначене виконується відповідно до Розпорядження КМУ від 12.10.2011 р. № 1058-р “Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції державної міграційної політики”

Основні напрями протидії нелегальній міграції:

- 1) запобігання нелегальній міграції;
- 2) виявлення фактів нелегального перебування іноземців та осіб без громадянства на території України;
- 3) припинення порушень міграційного законодавства;
- 4) застосування заходів відповідальності до порушників міграційного законодавства.

Статистичні дані МВС України за 2011 рік:

виявлено - **13 тис.** нелегалів

прийнято судами рішень про примусове видворення –
1488 (11,5%)

з них **9592** громадяни колишнього СРСР (73,7%)

до адмін. відповідальності притягнуто – **55 тис.** іноземців

на обліку МВС знаходяться – **309 142** іноземців

з них мають посвідку на постійне проживання – **206 951**

Існує чотири основних каналів потрапляння нелегалів на територію України:

- Російський (через територію РФ);
- азіатський (Китай, Бірма, В'єтнам);
- африканський (Сомалі, Нігерія);
- СНД (Молдова, Вірменія, Узбекистан, Таджикистан тощо).

Блок 2. Суб'єкти протидії нелегальній міграції: поняття та види

ВИДИ СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ:

- 1) суб'єкти, що формують міграційну політику в сфері протидії нелегальній міграції (КМУ, МВС);
- 2) суб'єкти забезпечення реалізації міграційної політики в сфері протидії нелегальній міграції (ДМСУ);
- 3) суб'єкти правоохоронної діяльності (СБУ, ДПСУ);
- 4) суб'єкти здійснення правосуддя (суди);
- 5) суб'єкти контролю та нагляду (прокуратура України).

Міністерство внутрішніх справ України

Центральний орган виконавчої влади, що формує державну політику у сфері міграції, в тому числі протидії нелегальній міграції

Відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Постановою КМУ № 878 від 28.10.2015 основними завданнями МВС є забезпечення формування державної політики у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Державна міграційна служба України

---

*Утворена на підставі Указу Президента
України “Про оптимізацію системи
центрального органів виконавчої влади“
від 09.12.2010 року № 1085*

ДМС України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується КМУ через Міністра внутрішніх справ України.

ДМС України входить до системи органів виконавчої влади та утворюється для реалізації державної політики у сферах міграції, у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Повноваження ДМСУ у сфері протидії нелегальній міграції:

- приймає рішення про **скорочення строку перебування іноземців та ОБГ в Україні, їх примусове повернення з України, в тому числі примусове видворення, заборону подальшого в'їзду в Україну**, здійснює заходи, пов'язані з примусовим поверненням та примусовим видворенням іноземців та осіб без громадянства з України;

- здійснює заходи щодо запобігання та протидії нелегальній (незаконній) міграції, іншим порушенням міграційного законодавства;

- здійснює державний контроль за дотриманням законодавства у сфері міграції, у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців;

- притягає порушників до адміністративної відповідальності.

Органи судової влади України

- притягнення до адміністративної відповідальності (ст. 206-1 КУпАП);
- прийняття рішення про примусове видворення та затримання іноземців.

Районі (міські) суди

- розгляд адмін. протоколів за ст. 206¹ КУпАП

Окружні адміністративні суди

- розгляд адмін. позовів про примусове видворення та затримання іноземців (ст. 183-7 КАСУ)

Блок 3. Діяльність ДМСУ щодо виявлення, обліку та утримання нелегальних мігрантів

ПРОВЕДЕНО ЗАХОДИ

«МІГРАНТ»

Спільно з органами Держприкордонслужби, Нацполіції та СБУ організовано та проведено 2 цільових профілактичних заходи

виявлено

1 544

нелегальних мігранта

прийнято

1 381

рішення про примусове повернення

видворено

60

іноземців примусово

54

іноземці розміщено до ПТПІ

200

іноземцям заборонено в'їзд в Україну

57

іноземцям скорочено строк тимчасового перебування в Україні

ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ДМС У ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ

Закон один для всіх

«КОРДОН»

Прийнято участь у цільовому профілактичному заході «Кордон»

виявлено

2 699

порушників державного кордону

виявлено

947

нелегальних мігрантів

виявлено

3 861

порушника правил перебування в Україні

1 163

порушників правил прикордонного режиму та режиму в пунктах пропуску

21

особу, причетну до терористичної діяльності

12

осіб, що перебували в розшуку

До адміністративної відповідальності притягнуто

5 129
ПОРУШНИКІВ

На правопорушників накладено штрафів на суму

2,4
МЛН. ГРН.

Стягнуто в дохід держави штрафів на суму більше

2,1
МЛН. ГРН.

ЗА 2016 РІК

+500

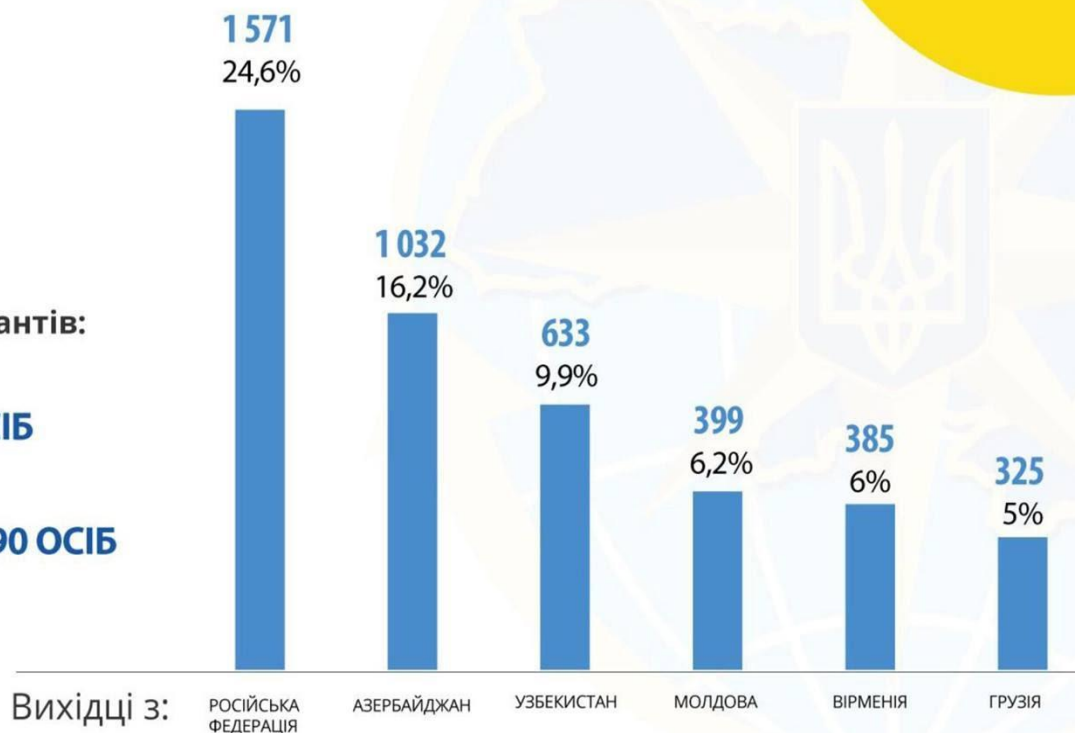
збільшено штатну чисельність органів ДМС, у тому числі для посилення спроможності у протидії нелегальній міграції

Виявлено нелегальних мігрантів:

ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ДМС У ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ

Закон один для всіх

Утримання нелегальних мігрантів

Постанова КМУ № 1110 від 17.07.2003 «Про затвердження Типового положення про Пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні».

Наказ МВС України № 390 від 16.10.2007 «Про затвердження Положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні»

Україна має лише два пункти тимчасового перебування нелегальних мігрантів (ПТП), які розташовані в Чернігівській та Волинській областях. Кожен з них розрахований на утримання близько 150 осіб.

ПТПІ – є державною установою, що призначена для тимчасового тримання іноземців та осіб без громадянства:

- стосовно яких судом прийнято рішення про **примусове видворення** за межі України;
- стосовно яких судом прийнято рішення про **затримання з метою ідентифікації та забезпечення примусового видворення** за межі України, у тому числі прийнятих відповідно до міжнародних договорів України про **реадмісію**;
- затриманих ДМС, її територіальними органами та підрозділами на строки та в порядку, передбачені законодавством;
- затриманих за рішенням суду **до завершення розгляду заяви про визнання біженцем** або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні.

Порядок направлення осіб до ПТПІ

Державна міграційна служба або Державна прикордонна служба приймають рішення про поміщення іноземця до ПТПІ, з повідомленням протягом 24-х годин прокурора.

Підставою для розміщення іноземців до ПТПІ є рішення ДМСУ або ДПСУ згідно з відповідним складеним Актом між суб'єктом прийняття рішення та Адміністрацією ПТПІ.

Одночасно з поміщенням іноземців до ПТПІ територіальні органи, територіальні підрозділи ДМС, органи охорони державного кордону та органи СБУ звертаються з позовною заявою про їх примусове видворення до адміністративного суду.

Строк поміщення до ПТПІ

Загальний строк – не може перевищувати 6 місяців.

Продовжується – ще на 12 місяців.

Кожні три місяці ДМС подає до суду адміністративний позов.

У такому позові зазначаються дії або заходи, що вживалися органом (підрозділом) для виконання рішення про примусове видворення чи для розгляду заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні.

Про затримання та поміщення іноземця до ПТПІ посадова особа ДМСУ, ДПСУ або СБУ **упродовж 72 годин** з моменту затримання, надсилає до дипломатичного представництва або консульської установи країни походження іноземця відповідне повідомлення.

У разі відсутності в іноземця документів, що посвідчують особу, територіальний орган, територіальний підрозділ ДМС, орган СБУ або орган охорони державного кордону України **вживають заходів щодо їх ідентифікації та документування** (запити до дипломатичних представництв або консульських установ із долученням двох кольорових фотокарток на кожну особу).

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Звільнення з ПТПІ

Іноземці та ОБГ звільняються з ПТПІ у разі:

- Неможливості їх примусового видворення за межі України, у зв'язку з:
  - відсутністю проїзного документа;
  - відсутністю транспортного сполучення з країною походження;
  - з інших причин, що не залежать від таких осіб;
- Після завершення граничного строку утримання в ПТПІ;
- На підставі рішення суду, у разі визнання їх в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, а також встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

Блок 4. Особливості застосування заходів адміністративного примусу у сфері протидії нелегальній міграції

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС

- Заходи запобігання
- Заходи припинення
- Заходи відповідальності

АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ:

- перевірка документів;
- патрулювання території;
- проведення цільових комплексних операцій;
- роз'яснювальна робота з іноземцями, тощо.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВІРКИ ДОКУМЕНТІВ ІНОЗЕМЦІВ

---

1. Іноземці повинні перебувати на території України за дійсними паспортними документами, строк дії яких не закінчився.
2. Обов'язкова наявність візи або тимчасової реєстрації або іншого офіційного дозволу на перебування на території України.

ВАЖЛИВО !!! При перевірці паспорту іноземців звертати увагу на строк його дії за кордоном. Справа в тому, що в деяких країнах (наприклад Вірменія), паспорт має два окремих строку дії: в середині країни та за її межами. Строк дії паспорту за кордоном зазначається як **DATE OF EXPIRY**.

ТИМЧАСОВА РЕЄСТРАЦІЯ ІНОЗЕМЦІВ

Первинна реєстрація іноземців та ОБГ на території України здійснюється в пункті пропуску через кордон, шляхом проставлення в паспортному документі або міграційній картці штампу “В’їзд”.

Від цієї дати іноземці з країн безвізовим в’їздом мають підстави знаходитись на території України протягом 90 діб.

Иммиграционная карточка:
Immigration Card:

1. Фамилия Surname	ГРОНОВ	10
2. Имя Name	ЕВГЕНИЙ	11
3. Гражданство Citizenship	БЕЛАРУСЬ	12
4. Дата рождения Date of birth	31-03-1986	13
5. Пол Sex	Мужской	14
6. Серия, № паспорта Passport #	54010448	15
7. Тип, № визы, срок действия Type, visa#, term of visa		16
8. Дети (имя, год рождения) Children (name, date of birth)		17
9. Цель прибытия Purpose of journey	ТУРИЗМ	18
10. Наименование, адрес принимающей стороны Destination name, address	ЗАРЕЧНОЕ	19
11. № транспортного средства (рейса) Vehicle (flight) #	ДР17-0866	20
12. Подпись предъявителя Signature of bearer	<i>[Signature]</i>	21

Отбытие
Departure

Телефон доверия Администрации Госпогранслужбы Украины
(8-044) 271-87-42

ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ ВІД РЕЄСТРАЦІЇ:

- 1) глави держав і урядів зарубіжних країн, члени парламентських та урядових делегацій, технічний персонал, який обслуговує такі делегації;
- 2) іноземці або особи без громадянства, які не досягли вісімнадцятирічного віку;
- 3) іноземні туристи, які здійснюють круїз;
- 4) члени екіпажів іноземних військових кораблів (літаків), які в установленому порядку прибули в Україну;
- 5) особи, які входять до складу екіпажів іноземних невійськових суден, екіпажу цивільних повітряних суден міжнародних авіаліній, бригад поїздів міжнародного сполучення, у разі перебування в аеропортах чи на вокзалах (станціях), зазначених у розкладі руху.

ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКУ ПЕРЕБУВАННЯ

1-й в'їзд – не більше 90 діб, протягом останніх 180 діб
(відбувається при перетині кордону)

90 + 90, але не більше 180 діб

Продовження **ВИКЛЮЧНО** за наявності обґрунтованих підстав (лікування, вагітність чи пологи, догляд за хворим членом родини, оформлення спадщини, подання заяви про отримання дозволу на імміграцію чи набуття громадянства України тощо).

**Рішення про продовження строку приймає ДМС
України.**

ТИМЧАСОВЕ ПРОЖИВАННЯ

Іноземці які перебувають на території України

тимчасово у зв'язку з:

- працевлаштуванням;
- проповідування релігійних віровчень, виконання релігійних обрядів;
- участю у діяльності філій, відділень, представництв та інших структурних осередків громадських (неурядових) організацій іноземних держав;
- провадженням культурної, наукової, освітньої діяльності;
- роботою кореспондентом або представником іноземних ЗМІ;
- навчанням;
- возз'єднання сім'ї з особами, які є громадянами України.

отримують посвідку на тимчасове проживання

ПОСТІЙНЕ ПРОЖИВАННЯ

Іноземці які іммігрували в Україну
на підставі ЗУ “Про імміграцію”

отримують посвідку на тимчасове проживання

Постанова КМУ від 28.03.2012 № 251 “Про затвердження Порядку оформлення, виготовлення і видачі посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання і технічного опису їх бланків та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України

від 26 грудня 2002 р. № 1983”

СКОРОЧЕННЯ СТРОКУ ТИМЧАСОВОГО ПЕРЕБУВАННЯ

Правова підстава – ст. 24 ЗУ “Про правовий статус іноземців та ОБГ” (імперативна норма).

Уповноважений суб'єкт – ДМСУ та СБУ

Підстави застосування - втрата підстав для тимчасового проживання або заяви приймаючої сторони, органу внутрішніх справ чи органу охорони державного кордону.

Строк для виїзду – не більше 10 діб, з моменту прийняття рішення.

Копія рішення вручається іноземцю. Оскарження рішення

ДОБРОВІЛЬНЕ ПОВЕРНЕННЯ

Правова підстава – ст. 25 ЗУ “Про правовий статус іноземців та ОБГ”.

Уповноважений суб'єкт – ДМС України.

Підстава застосування – заява особи яка отримала відмову в наданні статусу біженці або особи яка потребує допоміжного захисту, особи що втратила паспортний документ або не має коштів для залишення території України.

Строк на добровільне повернення – не більше 60 діб.

На період дії рішення особі видається довідка про особу, яка добровільно повертається.

ПРИМУСОВЕ ПОВЕРНЕННЯ

Правова підстава – ст. 26 ЗУ "про правовий статус іноземців та ОБГ" (диспозитивна норма).

Уповноважений суб'єкт – ДМСУ, ДПСУ, СБУ.

Підстава застосування:

- 1) порушення законодавства про правовий статус іноземців та ОБГ;
- 2) вчинення дій, що суперечать інтересам забезпечення національної безпеки України чи охорони громадського порядку;
- 3) необхідність для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИМУСОВОГО ПОВЕРНЕННЯ

Строк виконання – не більше 30 днів з дня прийняття рішення. Про прийняте рішення протягом 24-х годин повідомляється прокурор. З метою контролю можливо супроводження іноземця по території України.

Не застосовується до неповнолітніх осіб та осіб на яких поширюється дія ЗУ "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту".

Додатково **може бути** прийнято рішення про заборону подальшого в'їзду в Україну строком на **три** роки. **Зразок штампу:**

Прийнято рішення про примусове повернення від «___» _____ 20__ року № _____.
Встановлено строк для виїзду ___ діб.
Зобов'язаний залишити територію України до «___» _____ 20__ року.

(найменування органу, який прийняв рішення)

(посада, прізвище, підпис посадової особи)

___ «___» _____ 20__ року

70 мм

50 мм

ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

ст. КУпАП	Складає протокол	Виносить постанову	Санкція
202	ДПСУ, члени ГФ ОГПідК	ДПСУ	Штраф до 51 грн.
203	ДМСУ, ДПСУ (ч. 2 ст. 203)	ДМСУ(ч. 1 ст. 203) ДПСУ (ч. 2 ст. 203)	Штраф до 850 грн.
204	ДМСУ, ДПСУ	ДМСУ, ДПСУ	Штраф до 3400 грн.
204-1	ДМСУ, ДПСУ	ДМСУ, ДПСУ	Штраф до 8500 грн.
205	ДМСУ, ДПСУ	ДМСУ, ДПСУ	Штраф до 680 грн.
206	ДМСУ, ДПСУ	ДМСУ, ДПСУ	Штраф до 8500 грн.
206-1	ДМСУ, ДПСУ	Суди	Штраф до 8500 грн. з конфіскацією ТЗ

Стаття 203. Порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України, тобто:

- проживання без документів на право проживання в Україні;
- проживання за недійсними документами або документами, термін дії яких закінчився;
- працевлаштування без відповідного дозволу;
- недодержання встановленого порядку пересування і зміни місця проживання;
- ухилення від виїзду з України після закінчення відповідного терміну перебування;
- неприбуття без поважних причин до визначеного місця навчання або працевлаштування після в'їзду в Україну у визначений строк;
- порушення правил транзитного проїзду через територію України.

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ІНОЗЕМЦІВ

Порядок видачі, продовження строку дії та анулювання дозволів на використання праці іноземців та осіб без громадянства (Постанова КМУ від 08.04.2009 № 322).

Дозвіл **видається роботодавцю** за умови відсутності в країні (регіоні) працівників, спроможних виконувати відповідні роботи, або наявності достатніх обґрунтувань доцільності використання праці іноземця.

За використання праці іноземця без дозволу передбачено накладення **на роботодавця** штрафу 20 мінімальних заробітних плат за кожну виявлену особу.

Стаття 204. Порушення порядку працевлаштування, прийняття на навчання, надання житла, реєстрації іноземців та осіб без громадянства та оформлення для них документів

Порушення посадовими особами підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності, у тому числі іноземних суб'єктів господарської діяльності, що діють на території України, встановленого порядку:

- працевлаштування іноземців та осіб без громадянства;
- прийняття на навчання іноземців та осіб без громадянства;
- надання житла іноземцям та особам без громадянства;
- інші порушення, якщо вони будь-яким чином сприяють іноземцям та особам без громадянства в ухиленні від виїзду з України після закінчення терміну перебування або спрямовані на їх незаконну реєстрацію, оформлення документів на проживання.

Стаття 205. Невжиття заходів до забезпечення своєчасної реєстрації іноземців і осіб без громадянства

Невжиття громадянами, які запросили в Україну іноземців і осіб без громадянства **в приватних справах і надали їм жилу площу**, заходів до забезпечення у встановленому порядку їх **своєчасної реєстрації**.

Реєстрація (первинна) здійснюється ДПСУ при перетині кордону.

ДМСУ здійснює лише **продовження строку** території України для іноземців паспортні документи яких зареєстровані ДПСУ.

Стаття 206. **Порушення порядку** надання іноземцям та особам без громадянства житла, транспортних засобів та сприяння в наданні інших послуг

Надання громадянами іноземцям та особам без громадянства **житла, транспортних засобів**, сприяння їх незаконній реєстрації, оформленню документів на проживання чи навчання, прийняттю на роботу, а також **надання інших послуг на порушення встановлених правил перебування** іноземців та осіб без громадянства в Україні і правил транзитного проїзду їх через територію України, якщо ці дії безпосередньо не пов'язані із незаконним переправленням осіб через державний кордон України

ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ

Іноземці та ОБГ, які порушили правила перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України, можуть бути затримані **до розгляду справи** суддею або посадовою особою органу ДПС України (ст. 263 КУпАП), але не більше ніж на три доби (*Рішення Конституційного Суду N 10-рп/2011 від 11.10.2011*).

Справа про адміністративне правопорушення розглядається **за місцем його вчинення** (ст. 276 КУпАП).

Справи про адміністративні правопорушення за ст. 203 - 206-1 КУпАП розглядаються **протягом доби** (ст. 277 КУпАП).

Блок 5. Підстави та процесуальний порядок примусового видворення нелегальних мігрантів з території України

Примусове видворення – процедура припинення протиправної поведінки особи, що полягає в застосуванні заходів адміністративного примусу спрямованих на залишення особою території України.

Правова підстава:

- ✓ЗУ “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”
- ✓Кодекс адміністративного судочинства України
- ✓Інструкція про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства, Наказ МВС № 353 від 23.04.2012

Примусове видворення передбачає:

- ✓ виявлення порушника;
- ✓ поміщення його до ПТПІ;
- ✓ документальне оформлення примусового видворення;
- ✓ подальше супроводження іноземця до пункту пропуску через державний кордон України чи до країни походження

ПІДСТАВИ ПРИМУСОВОГО ВИДВОРЕННЯ:

- **невиконання** особою в установлений строк без поважних причин рішення про примусове повернення;
- наявність обґрунтованих підстав вважати, що особа **буде ухиляться** від виконання рішення про примусове повернення.

Суб'єкт ініціативи: ДМСУ, ДПСУ, С

Уповноважений орган:

адміністративний суд

Виконавець: ДМСУ, ДПСУ

Контроль з боку: суб'єкта ініціатив

У разі наявності обґрунтованих підстав вважати, що іноземець або особа без громадянства, стосовно якого подано адміністративний позов про примусове видворення:

- *не має документа, що дає право на виїзд з України;*
- *ухилятиметься від виконання рішення про його примусове видворення;*
- *перешкоджатиме проведенню процедури видворення;*
- *або якщо існує ризик його втечі,*

Адміністративний суд може прийняти одне з таких рішень:

- 1) взяти особу на поруки підприємства, установи чи організації;
- 2) зобов'язати іноземця або особу без громадянства внести заставу;
- 3) затримати іноземця або особу без громадянства з поміщенням до ПТПІ.

Не можуть застосовуватися взяття на поруки та застава до іноземців та осіб без громадянства, до яких раніше застосовувалися такі заходи, а також стосовно яких є достатні дані про їх причетність до готування та/або вчинення **терористичної діяльності**.

Суд під час застосування застави та взяття на поруки письмово роз'яснює іноземцю або особі без громадянства **покладені на нього обов'язки:**

- 1) перебувати до визначеної службової особи з установленою судом періодичністю;
- 2) не відлучатися з населеного пункту, в якому іноземець або особа без громадянства тимчасово перебуває, без дозволу визначеної службової особи;
- 3) невідкладно повідомляти визначену службову особу про зміну свого місця проживання.

Взяття на поруки полягає у наданні уповноваженими особами підприємств, установ чи організацій, які суд вважає такими, що заслуговують на особливу довіру (поручителями), **письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання іноземцем або особою без громадянства покладених на нього обов'язків і зобов'язуються за потреби доставити його до суду чи органу (підрозділу), який подав позов.**

Внесення застави полягає у внесенні іноземцем, особою без громадянства або іншою фізичною чи юридичною особою (заставодавцем) коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Заставодавцем **не може бути** юридична особа державної або комунальної власності чи така, що фінансується з державного чи місцевих бюджетів, або у статутному капіталі якої є частка державної, комунальної власності, або яка належить суб'єкту господарювання, що є у державній або комунальній власності.

Розмір застави визначається судом з урахуванням майнового та сімейного стану іноземця або особи без громадянства у межах **від 50 (160 тис. грн.) до 100 (320 тис. грн.) розмірів мінімальної заробітної плати** та вноситься на рахунок протягом 5 робочих днів з дня прийняття судом рішення про внесення застави.

У разі невиконання іноземцем або особою без громадянства обов'язків, покладених судом чи вчинення порушення законодавства України з прикордонних питань або про правовий статус іноземців:

- 1) внесена застава за клопотанням відповідного органу (підрозділу) або за ініціативою суду звертається судом у дохід держави;
- 2) уповноважений орган (підрозділ) може звернутися до адміністративного суду з клопотанням про затримання цієї особи з помещенням до ПТПІ.

За невиконання зобов'язань, покладених судом відповідно до частини четвертої цієї статті, поручитель несе відповідальність за ч. 4 ст. 185-3 КУпАП.

**Невиконання поручителем зобов'язань, покладених судом під час провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання та видворення іноземців та осіб без громадянства, -
*тягне за собою накладення штрафу від ста п'ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.***

Іноземцям та особам без громадянства, відносно яких прийнято рішення про примусове видворення, забороняється подальший в'їзд в Україну **строком на п'ять років.**

Строк заборони щодо подальшого в'їзду в Україну обчислюється з дня винесення такого рішення та додається до строку заборони в'їзду в Україну, який особа мала до цього.

Іноземець або особа без громадянства не можуть бути примусово повернуті чи примусово видворені або видані чи передані до країн:

- де їх життю або свободі **загрожуватиме небезпека** за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань;
- де їм **загрожує смертна кара або страта**, катування, жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження чи покарання;
- де їх життю або здоров'ю, безпеці або свободі **загрожує небезпека внаслідок загальнопоширеного насильства** в ситуаціях міжнародного або внутрішнього збройного конфлікту чи систематичного порушення прав людини, або природного чи техногенного лиха, або відсутності медичного лікування чи догляду, який забезпечує життя;
- де їм **загрожує видворення або примусове повернення** до країн, де можуть виникнути зазначені випадки.

На кожну особу, відносно якої прийнято рішення про примусове видворення заводиться особова справа, що містить:

- 1) рішення відповідного органу/підрозділу про примусове повернення або постанову адміністративного суду про примусове видворення іноземця за межі України;
- 2) копія паспортного документа іноземця (за наявності);
- 3) у разі відсутності паспортного документа - документи (посвідчення особи на повернення), що свідчать про проведення заходів щодо встановлення особи затриманого;
- 4) копія вироку суду чи постанови у справі про адміністративне правопорушення, коли видворення є наслідком вчинення іноземцем під час перебування в Україні злочину чи адміністративного правопорушення;
- 5) копія повідомлення іноземному дипломатичному представництву або консульській установі про затримання іноземця;
- 6) копія акта приймання-передавання особи за договорами про реадмісію осіб (за наявності);
- 7) інші документи (дактилокарти, акт про фактично здійснені витрати на примусове видворення іноземця, акт про приймання від інших правоохоронних органів для видворення тощо).

Особова справа зберігається три роки.

СУПРОВОДЖЕННЯ:

Для здійснення контролю та охорони іноземців, стосовно яких прийнято рішення про примусове видворення за межі України, наказом відповідного органу призначається **супровід**. У складі супроводу повинні бути співробітники **однієї статі з іноземцями**, які видворяються. Склад супроводу **екіпірується спеціальними засобами**

Повідомляється:

- Національна поліція (у разі перевезення особи залізницею);
- пункт пропуску через державний кордон, де планується примусове видворення;
- компанія-авіаперевізник.

Профілактика та протидія нелегальній міграції та торгівлі людьми // Презентаційна програма навчальної дисципліни. – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017. – 64 слайдів.

Укладач: кандидат юридичних наук, доцент^{чт} доцент кафедри адміністративного права, процесу і адміністративної діяльності Голобородько Д.В.

